

SVJETSKI DAN ORALNOG ZDRAVLJA

VJEKOSLAV JEROLIMOV

Hrvatsko stomatološko društvo Hrvatskog liječničkog zbora, Zagreb, Hrvatska

Adresa za dopisivanje: Prof. dr. sc. Vjekoslav Jerolimov
E-pošta: vjekoslav.jerolimov@gmail.com

Po prvi put u povijesti, na globalnoj je razini oralnome zdravlju obraćena posebna pozornost, kada je Svjetska zdravstvena organizacija (*World Health Organization* – WHO) odlučila proglasiti 1994. godinu Međunarodnom godinom oralnog zdravlja. Ujedno je WHO svoj tradicionalni Svjetski dan zdravlja, koji svake godine obilježava 7. travnja (7. travnja 1948. g. proglašen je statut WHO-a), te iste godine prigodno posvetila oralnome zdravlju.

Međutim, Svjetska stomatološka federacija (*World Dental Federation* – FDI), uvaženi partner WHO-a, prvi je put svoj Svjetski dan oralnog zdravlja obilježila 12. rujna 2008., koji se otada tradicionalno obilježava svake godine. Odluka o obilježavanju Svjetskog dana oralnog zdravlja donesena je godinu dana ranije, na Skupštini FDI-a, svjetske stručne stomatološke organizacije osnovane 1900., koja u svome članstvu danas ima preko 200 nacionalnih stomatoloških društava s ukupno preko milijun članova (1).

Današnji datum obilježavanja Svjetskog dana oralnog zdravlja, 12. rujna, izabran je zbog dva značajna razloga. Prvo, osnivač FDI-a, dr. Charles Godon, tadašnji profesor i dekan Stomatološkog fakulteta u Parizu, rođio se 12. rujna 1854. Drugo, povijesna Međunarodna konferencija WHO, s osnovnom temom primarne zdravstvene zaštite održana je u kazahstanskom glavnom gradu Almatiju (nekada Alma Ata) 12. rujna 1978. (1).

Svjetski dan oralnog zdravlja posvećen je svjetskim, regionalnim i nacionalnim manifestacijama, usmjerenima razvijanju svijesti o važnosti oralnoga zdravlja na promicanju njegova poboljšanja. Povodom obilježavanja ovogodišnjeg, petog po redu Svjetskog dana oralnog zdravlja, 12. rujna, u čitavome svijetu, pa tako i u nas, obratilo se posebnu pozornost važnosti uloge oralnog zdravlja u kvaliteti općega zdravlja. Ove se je godine dodatnu pozornost usmjerilo prema međuovisnosti oralnoga zdravlja i starenja populacije, jer je ovogodišnji Svjetski dan zdravlja, 7. travnja, bio posvećen temi *Zdravo starenje*. Naime, prema procjenama stručnjaka,

uskoro će, po prvi put u povijesti, biti više pripadnika starije populacije nego djece.

Ovom prigodom treba također javno popularizirati važnost česte veze nekih oralnih i općih bolesti. Npr., parodontalne bolesti mogu biti povezane s dijabetesom, komplikacijama u trudnoći, respiratornim i drugim sustavnim povezanostima. Oralne bolesti i razne kronične bolesti, kao što su karcinomi, dijabetes, kardiovaskularne te respiratorne bolesti, dijele mnoge zajedničke rizične čimbenike u koje spadaju pušenje, alkoholizam, loša ishrana, pretjerana konzumacija šećera i dr. Stomatolozi su u jedinstvenoj ulozi da mogu dijagnosticirati i analizirati šaroliku patologiju u svojih pacijenata te uočiti raznovrsne rizične čimbenike, u prvome redu jer učestalo liječe pacijente koji sebe smatraju zdravima. Naime, razne opće bolesti, od kojih su neke i smrtonosne, imaju svoje prve simptome u usnoj šupljini, čak mjesecima prije nego li ih sam pacijent primijeti ili dok se njihovi simptomi ne manifestiraju u drugim organima. Dobro educirani stomatolozi mogu biti vrijedni partneri kolegama liječnicima u dijagnostici i liječenju bolesti koje se javljaju i izvan granica usne šupljine.

Stoga moramo imati na umu kako je oralno zdravlje važan sastavni dio općega zdravlja i kvalitete života svakog pojedinca, što se učestalo zaboravlja u integralnom pristupu raspravama i promociji o općem zdravlju (2). Svjetska stomatološka federacija (FDI) je zato pristupila promoviranju učinkovitije razmjene informacija i znanja između stručnjaka koji se bave oralnim zdravljem i stručnjaka drugih zdravstvenih disciplina, što je ključno za uspjeh u zdravstvenoj zaštiti i javnome zdravlju. Hrvatsko stomatološko društvo HLZ-a kao redoviti član Svjetske stomatološke organizacije od 1992. godine, podržalo je inicijativu svoje krovne udruge i pridružilo se svim aktivnostima u tome kontekstu.

Prema riječima tadašnjeg predsjednika FDI-a, dr. B. Conroda, izrečenih prigodom predlaganja Svjetskog dana oralnog zdravlja 2007. godine, oralno je zdravlje

zanemareno područje u međunarodnome zdravstvu. FDI se nada da će se prigodom obilježavanja Svjetskog dana oralnog zdravlja dodatna pozornost usmjeriti prevenciji oralnih bolesti, među ostalim i putem edukacijskih, društvenih i promotivnih aktivnosti. U FDI-u su uvjerenja, a to je i naše mišljenje, da osim stomatologa, boljem oralnom zdravlju mogu uvelike doprinijeti i razne biomedicinske profesionalne udruge i institucije, djelatnici u javnome zdravstvu, mediji te drugi građani (1,2).

L I T E R A T U R A

1. Background on World Oral Health Day – FDI World Dental Federation. Dostupno na: <https://www.fdiworldental.org>.
2. Oral Health and the United Nations Political Declaration on NCDs. Geneva-Cointrin: FDI World Dental Federation, 2012.